

มีการประชุมทางวิชาการ “เส้นทางสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ในกระแสปฏิรูปบริการสุขภาพ” ซึ่งเป็นเวทีทางวิชาการระดับชาติครั้งที่ 2 ของการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 23 ก.พ.ที่โรงแรมอิมพีเรียล ควีนปาร์ค โดยสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล

ศ.นพ.ประเวศ วะสี กล่าวปาฐกถาพิเศษ “คุณภาพกับการปฏิรูประบบสุขภาพ” โดยชี้ให้เห็นว่า หัวใจของการปฏิรูประบบสุขภาพคือ คุณภาพ ที่จะดูแลประชาชนทั้งหมดให้มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีการควบคุมโรคที่ดีที่สุด เพื่อให้เกิดความเจ็บป่วยน้อยที่สุด และการสร้างระบบบริการที่มีคุณภาพ สนองต่อความต้องการแก่ผู้ป่วยได้ดีที่สุด ส่วนระบบบริการที่มีคุณภาพจะต้องมีความเป็นธรรม ทุกคนสามารถที่จะเข้าถึงบริการได้เท่าเทียมกัน โดยที่การบริการจะต้องมีคุณภาพดี และมีประสิทธิภาพในการให้บริการ

“รากฐานของการสร้างคุณภาพในการให้บริการคือ ศีลธรรม ที่ให้ความเคารพคุณค่า ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจนและคนด้อยโอกาส สังคมที่เกลียดคนจนไม่สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการให้บริการได้ เพราะจะติดขัดไปทั้งระบบ” ศ.นพ. ประเวศกล่าว

ศ.นพ.ประเวศกล่าวว่า สถาบันการศึกษาแพทย์ จะต้องสร้างปัญญาให้เกิดขึ้น เพราะในขณะที่เทคโนโลยีมีความซับซ้อน แต่วงการแพทย์ยังขาดการวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคและแสวงหาหนทางรักษาแก่ผู้ป่วย โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆอย่างรอบด้านเพียงพอ สิ่งที่จะต้องพิจารณา คือ ในปีนี้อายุขัยทางด้านสุขภาพของคนไทยเป็นจำนวนถึง 250,000 ล้านบาท และจะเพิ่มขึ้นทุกๆปีในอัตราร้อยละ 16 ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงกว่าตัวเลขของจีดีพี และจะนำประเทศไปสู่ภาวะวิกฤติ

วัฒนธรรมความรู้ เป็นสิ่งที่ศ.นพ.ประเวศมองด้วยว่า จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในระบบสุขภาพ คือ สร้างปัญญาในการสร้างและใช้ความรู้ โดยมีศีลธรรมเป็นเครื่องกำกับควบคุมกันไป ทั้งนี้ต้องมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง โดยไม่แยกส่วน นับเป็นหัวใจที่สำคัญที่จะต้องยกระดับให้ดีขึ้น ที่ผ่านมาจะพบว่า แพทย์และคนไข้ขาดการสื่อสารระหว่างกัน เพราะแพทย์มีความรู้ดีกว่าตัวเองอยู่สูง แต่คนไข้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบอกอะไร

ระบบคุณภาพจะเกิดขึ้นได้ ศ.นพ.ประเวศก็เห็นว่า จะต้องมีความโปร่งใส ระบบความโปร่งใสจะทำให้เกิดคุณภาพในการดำเนินการขึ้นโดยอัตโนมัติ เพราะเมื่อสิ่งที่ทำเป็นที่รับรู้ คนก็จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ทางด้าน ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)กล่าวปาฐกถา “ความเป็นไททางภูมิปัญญาของชาติ” ในเวทีประชุมวิชาการเดียวกันว่า ความเป็นไททาง

ภูมิปัญญาของชาติ จะต้องประกอบไปด้วย การไม่ถูกรอบงำทั้งจากต่างชาติและพวกเราด้วย
 กันเอง ดังนั้นจะต้องปฏิรูประบบการศึกษา ด้วยการกระตุ้นให้ประชาชนมีความเป็นไททาง
 การศึกษา และเป็นไททางปัญญา โดยรู้จักคิดด้วยตัวเองไม่ฟังฟังต่างชาติ และเพื่อให้หลุดไปจาก
 การครอบงำทางข้อมูลข่าวสาร ที่สร้างภาพลักษณ์ของการโฆษณาชวนเชื่อ ทำให้รับรู้ข้อมูลในด้าน
 เดียว

การเปิดสร้างศักยภาพให้กับสังคมไทย เป็นเรื่องที่ศ.นพ.วิจารณ์ เห็นว่าจำเป็นต้องให้
 ความสำคัญ ด้วย และชี้ให้เห็นว่า แม้ความรู้จะมีความสำคัญ แต่ไม่สำคัญเท่ากับปัญญาที่จะ
 สร้างจินตนาการ มีความคิดริเริ่ม และมีศรัทธาต่อศักยภาพของมนุษย์ทุกคน โดยการเชื่อมั่นในภูมิ
 ปัญญาของตนเองและสังคมไทย ดังนั้น การสร้างวัฒนธรรมทางปัญญานับเป็นสิ่งที่จำเป็น

ศ.นพ.วิจารณ์กล่าวด้วยว่า สำหรับเครื่องมือในการสร้างปัญญา คือการสร้างเครือข่าย
 โดยการเปิดรับความรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เนื่องจากอุปสรรคของการเกิดปัญญา ก็คือ
 วัฒนธรรมในเชิงอำนาจ มีความเชื่อมากกว่าการตั้งคำถาม มีอัตรา และอคติ ส่วนการสร้าง
 ศักยภาพทางภูมิปัญญา จะต้องเรียนรู้วิธีการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่เนื้อความรู้ เปิดกรอบจินตนาการ

“การเสริมสร้างภูมิปัญญาโดยการทำงาน เป็นการสร้างกระบวนการให้เกิดความเชื่อมั่น
 และเคารพในศักยภาพของมนุษย์ทุกคน เพื่อนำไปสู่การตั้งเป้าหมายที่ดี ส่งผลให้เกิดนวัตกรรม
 นำไปเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายใหม่กับเป้าหมายเดิม และสร้างมาตรฐานของตัวเองได้ โดย
 ไม่ต้องไปลอกเลียนหรือเอาอย่างคนอื่น”ศ.นพ.วิจารณ์กล่าว

ศ.นพ.วิจารณ์กล่าวทิ้งท้ายด้วยว่า ระบบการสร้างภูมิปัญญาของชาติ จะต้องประกอบไป
 ด้วยการเรียนรู้ และทำเพื่อลดกิเลสไม่ใช่สนองกิเลส ทำเพื่อแบ่งปันไม่ใช่ตักตวง ทำเพื่อกระจาย
 ความมั่นคง ไม่ใช่กระจุกตัวอยู่ที่ใดที่หนึ่ง รวมทั้งสร้างเพื่อภูมิปัญญาที่ไร้รากให้เป็นภูมิปัญญา
 ท้องถิ่นที่สนองประโยชน์ต่อทั้งคนไทยและสากล *****